

Bærekraftsrapport

2024

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Om rapporten	4
Bærekraft har blitt en faktor i byggebransjen	5
Sentrale nøkkeltall / Scoreboard	7
Om Kronsteingruppen	8
Våre aktiviteter og verdikjede	11
Virksomhetsstruktur i Kronsteingruppen	13
Vår tilnærming til bærekraftig forretning	14
Fremtid	18
Sertifisering	21
Klimagassutslipp	23
Energiforbruk og elektrifisering	27
Folk er alt	28
Utvikling av ansatte	31
Helse og sikkerhet	32
Samhold, mangfold og likestilling	34
Samfunnsbygger	36
Materialer og avfall	39
Innovasjon og nye løsninger	42
Leverandørkrav og samfunnsansvar	42
GRI indeks	44

Om rapporten

Denne rapporten er Kronsteingruppen sin andre bærekraftsrapport, den tar for seg rapporteringsperioden 01. januar 2024 til 31. desember 2024 og er publisert i juni 2025.

Rapporten er utarbeidet med referanse til standarden GRI (Global Reporting Initiative).

Ønsker du mer informasjon om rapporten og innholdet i rapporten, ta kontakt med Kronsteingruppen og Bærekraftsansvarlig **Ida Martinsen** / ima@kronstein.no.

Rapporten er gjennomgått og godkjent av konsernstyret i Kronsteingruppen.

Rapporten er ikke revidert av en tredjepart.

Bærekraft har blitt en faktor i byggebransjen

2024 var året da bærekraft gikk fra å være noe abstrakt og kanskje litt uhåndgripelig, til å bli veldig konkret. Vi fikk krav og forespørsler fra kunder relatert klima og miljø som vi aldri har fått før, blant annet helt konkrete krav om å redusere klimagassutslippene i bygget som skal bygges - og vi har vist at vi kan være konkurransedyktige.

Selv om både bransjen og vi fremdeles har en lang vei å gå, har det skjedd mye de siste to årene. I 2023 jobbet vi med prosjekter der vi ønsket å ta i bruk materialer som har dokumentert effekt på reduksjon av CO2-utslipp, men noen av materialene var ikke mulig å få tak i nord for Trondheim. I dag er de samme materialene blitt en selvfølge i mange byggeprosjekter i vår region, og leveres av lokale leverandører. Materialvalgene i et bygg er en av de viktigste faktorene for å redusere CO2-utslipp. Lovkravet om 30% vektning av miljø i offentlige anskaffelser har bidratt til å dytte byggebransjen i riktig retning, og utfordrer til å tenke nytt.

Omstillingen til mer miljøvennlig drift krever ny kompetanse, nye systemer og nye måter å jobbe på. Beregning av klimagassregnskap var utenkelig for noen år siden, nå er det i ferd med å bli en selvfølge. For oss innebærer det å samle inn og sammenstille store mengder data med tilhørende dokumentasjon, men det er nyttig for å få oversikt over, og forstå hvor skoen trykker – og mange kunder etterspør det. Mange av våre leverandører har kommet godt i gang, og bidrar med både data og dokumentasjon.

Sortering og miljøvennlig håndtering av avfall er en utfordring for byggebransjen, og vi jobber hele tiden med å bli bedre. Sortland Entreprenør valgte å fjor å bruke Bø brannstasjon som pilotprosjekt for å kartlegge egne prosesser med mål om å oppnå best mulig sorteringsgrad på byggeavfallet og endte på 92,4%. Harstadbygg Entreprenør leverer også solide tall, på konsernnivå har vi en positiv utvikling. Løpende elektrifisering av egen bil og utstyrspark har bidratt til at vi har klart å redusere egne utslipp fra fossilt drivstoff.

EU har lempet på kravene til bærekraftsrapportering gjennom sitt Omnibus-forslag, det vil medføre at den lovpålagte plikten til å rapportere mest sannsynlig vil bli utsatt for Kronsteingruppen. Men vi holder oss til den opprinnelige planen og kommer til å fortsette med frivillig bærekraftsrapportering, og bruker rammeverket i CSRD når vi denne våren reviderer vår bærekraftstrategi, og jobber systematisk videre.

Torgeir Arntsen
Administrerende direktør

Sentrale nøkkeltall / Scoreboard

Kapittel	Fokusområde	KPI	Målenhet	Målsetning 2025	Status 2022	Status 2023	Status 2024
Fremtid	Sertifisering	Sertitisering i miljøledelse	Antall datterselskaper innen 2025	Alle	●	●	●
		Antall prosjekter sertifisert ihht. BREEAM og Svanemerket	Antall sertifiserte prosjekter innen 2025	1	●	●	●
	Klimagassutslipp	Utslipp scope 1	Reduksjon i prosent	20	●	●	●
		Utslipp scope 2	Reduksjon i prosent	20	●	●	●
		Utslipp scope 3	Reduksjon i prosent	20	●	●	●
		Energiintensitet	Økning i prosent frem til 2025	0	●	●	●
	Energiforbruk og elektrifisering	Energiforbruk	Reduksjon i prosent	20	●	●	●
		Reduksjon av eget energiforbruk	Reduksjon i prosent	20	●	●	●
		Energiintensitet	Unngå økning i prosent frem til 2025	0	●	●	●
		Andel fornybar kraft	Økning i prosent	10	●	●	●
Folk er alt	Utvikling av ansatte	Tid brukt på kompetanseheving	Antall timer per ansatt i løpet av et år	10	●	●	●
		Karriereveiledning	Antall timer per ansatt i løpet av et år	1	●	●	●
	Helse og sikkerhet	Sykefravær	Sykefravær i prosent	6,5	●	●	●
		Yrkesrelaterte skader	Antall skader	0	●	●	●
		Opplæring og bevisstgjøring ansatte	Antall timer per ansatt i løpet av et år	3	●	●	●
		HMS hos kunder leverandører	Antall hendelser	0	●	●	●
	Samhold, mangfold og likestilling	Mangfold i styringsgruppe	Prosentandel	25	●	●	●
		Mangfold blant ansatte	Prosentandel	25	●	●	●
Samfunnsbygger	Materialer og avfall	Sorteringsgrad	Prosentandel av alt avfall	80	●	●	●
		Andel resirkulert/ gjenvunnet materiale	Prosentandel av alt avfall	10	●	●	●
		Produsert avfall	Unngå økning i antall tonn per MNOK i omsetning		●	●	●
	Innovasjon /nye løsninger	Delta i utvikling av nye løsninger	Utviklingsprosjekter	2	●	●	●
	Leverandørkrav og samfunnsansvar	Innkjøpspolicy	Policy implementert		●	●	●
		Policy anti-korrupsjon	Policy implementert		●	●	●
		Opptrening anti-korrupsjon	Antall timer opplæring per ansatt per år	1	●	●	●
		Leverandørvurderinger	Antall leverandører vurdert etter miljømessige eller sosiale krav i prosent	50	●	●	●

- Utilfredsstillende resultat
- På vei til å nå målet
- Innenfor målet

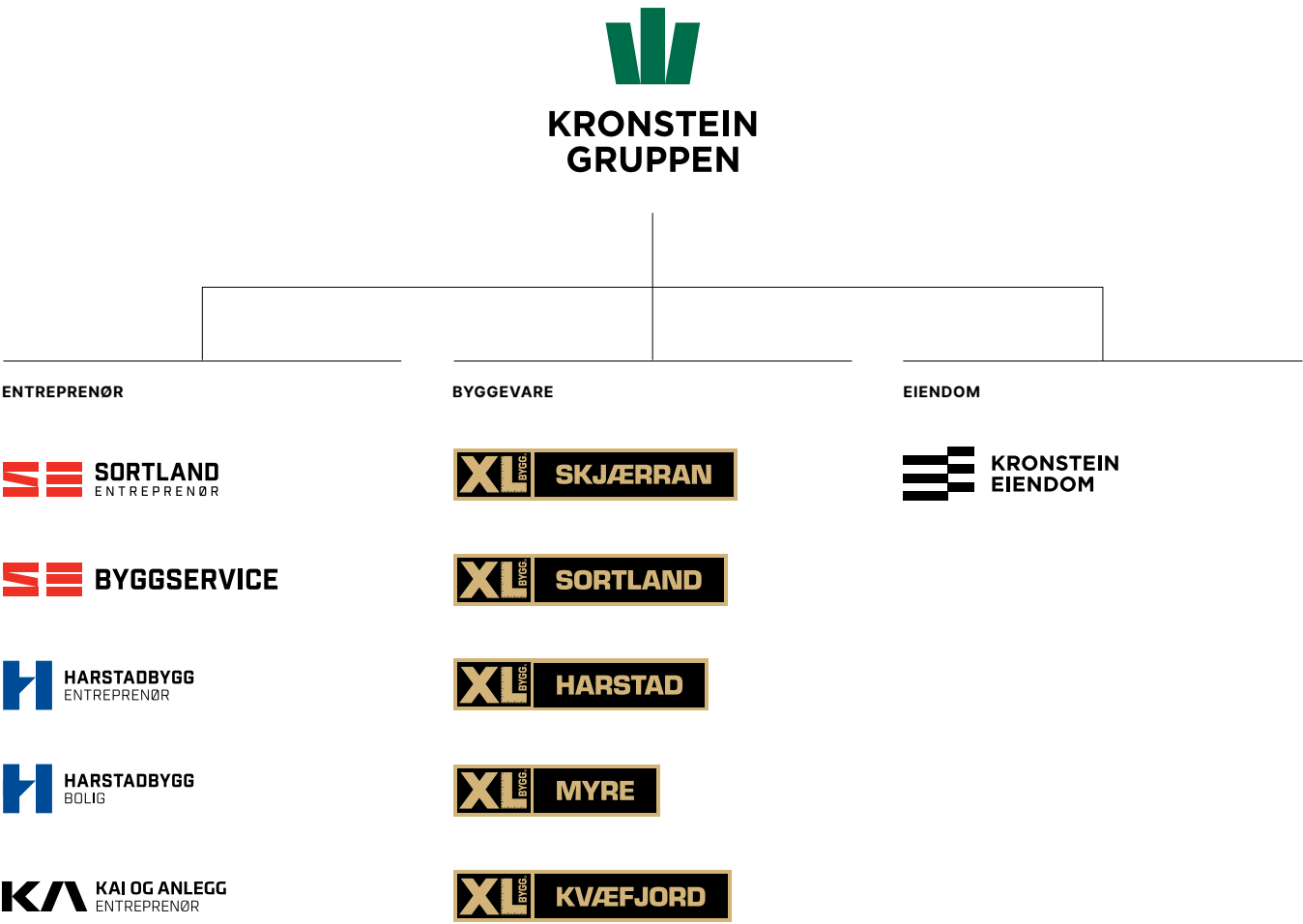
Om Kronsteingruppen

Kronsteingruppen ble etablert i 1964 av gründerne Oddmund Pedersen og Sverre Jensen. Den første hundrelappen ble investert i et måleband og det første prosjektet var bygging av ny sykestue på Sortland. Nå, 61 år senere, har målebandet blitt til et mangfoldig konsern innen entreprenørtjenester, eiendomsutvikling og salg av byggevarer. Ved årsskiftet 2024/2025 var vi 261 ansatte.

Konsernet endret i 2020 navn fra SE-gruppen til Kronsteingruppen. Endringen kom som en følge av at konsernet har vokst ut over Sortlands grenser.

Kronsteingruppen har sitt forretningsområde i store deler av Nord-Norge og i dag eier konsernet selskaper i Harstad, Hadsel, Øksnes, Evenskjer og Kvæfjord, i tillegg til på Sortland.

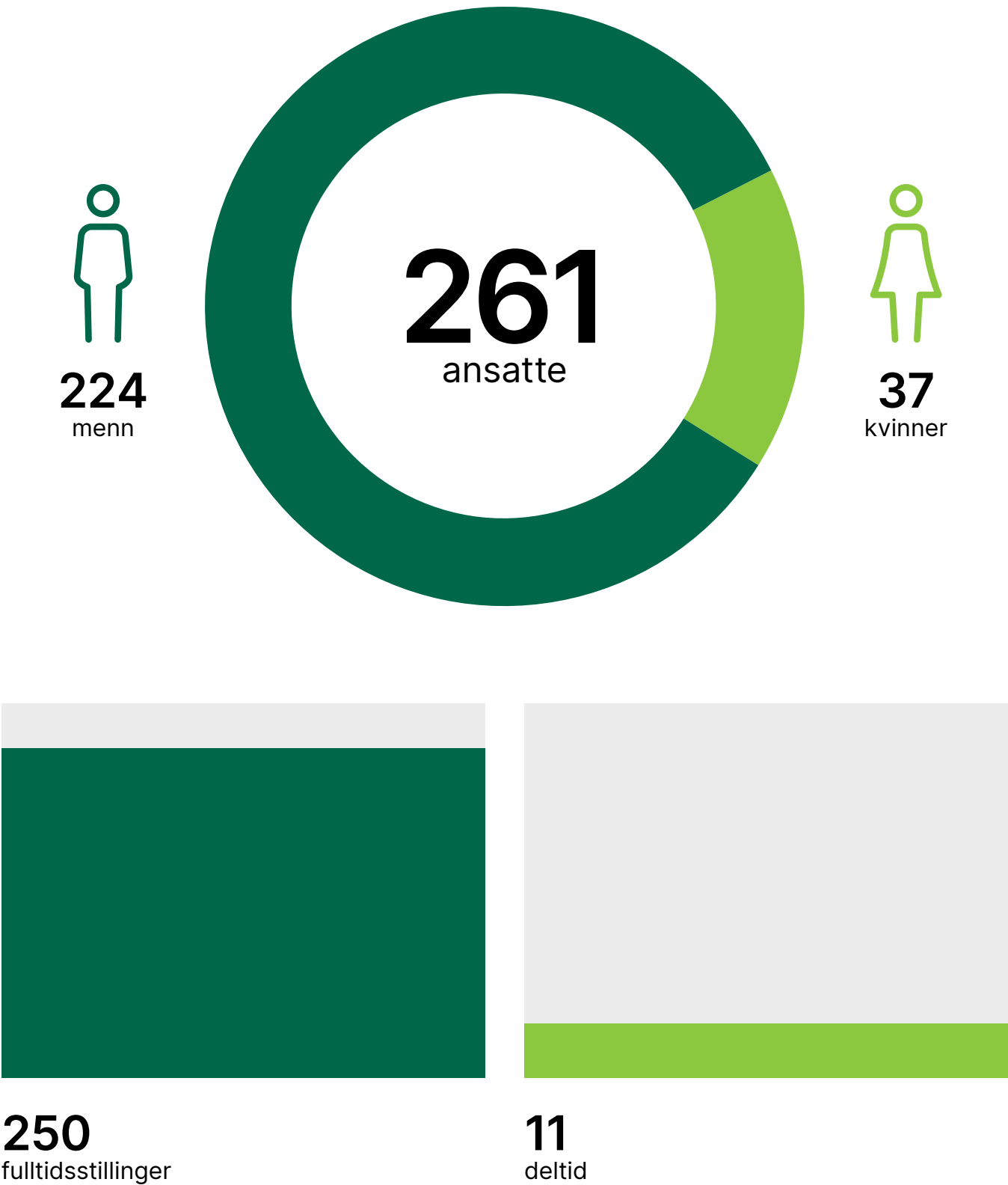
Kronsteingruppen er organisert som et aksjeselskap der Kronsteingruppen AS er morselskapet, med de øvrige driftsselskapene organisert som datterselskaper. De to største eierne er HMC Invest AS og EJ. Invest AS med henholdsvis 30% hver. Kronsteingruppen sitt hovedkontor ligger på Sortland i Vesterålen.

Figur: Illustrasjon av hvilke selskaper som er en del av konsernet Kronsteingruppen

Ansatte

	2024		2023		2022	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
Nyansatte	88% (23)	12% (4)	93,1% (40)	6,9% (3)	88% (37)	12% (5)
Avsluttede arbeidsforhold	93% (27)	7% (2)	84,2% (32)	15,8% (6)	93% (27)	7% (2)

Våre aktiviteter og verdikjede

Kronsteingruppen består av tre forretningsområder: Entreprenørdrift, eiendomsutvikling og salg av byggevarer.

Våre entreprenørselskaper er totalleverandør av nybygg og renoveringsprosjekter til både private og offentlige oppdragsgivere. Vi bygger blant annet lakseslakteri, sykehjem, skoler, eneboliger, leilighetsbygg, rekkehus og næringsbygg. Vi leverer med andre ord alt fra serviceoppdrag til total-entrepriser på små og store prosjekter i privat og offentlig sektor.

Vi utvikler og selger bolig- og næringseiendommer i Midtre Hålogaland. Vi har et langsiktig perspektiv hvor vi utvikler eiendommene til det beste for både kjøper og samfunnet.

Vi driver fem butikker som er en del av XL-BYGG gjennom franchise, og som selger byggevarer til både privat- og bedriftsmarkedet.

Kronsteingruppen har en eierandel i Mestergruppen AS som er Skandinavias største konsern innen byggevarehandel, huskjede-drift for bolig-entreprenører og eiendomsutvikling – blant annet Mesterhus. Mestergruppen eier kjeden XL- BYGG.

Medlemsforeninger

Kronsteingruppen er medlem i flere bransjeorganisasjoner- og initiativer som fremmer bransjeinteresser og bærekraftig utvikling:

- Entreprenørforeningen Bygg- og Anlegg (EBA) som er tilsluttet Byggenæringens Landsforening (BNL) og Næringslivets hovedorganisasjon (NHO)
- Kronsteingruppen etterlever UN Global Compacts ti prinsipper for ansvarlig næringsliv
- Nordnorske Entreprenørers Service Organisasjon SA (NESO) som er den største organisasjonen for byggebransjen i Nord-Norge og Trøndelag, og den største frittstående næringslivsorganisasjonen i landsdelen.
- Norsk Eiendom som er tilsluttet NHO, og en del av Byggenæringens Landsforening (BNL)

Virksomhetsstruktur i Kronsteingruppen

Generalforsamlingen er Kronsteingruppens høyeste beslutningsorgan. Styret er ansvarlig for å sikre tilfredsstillende styring av selskapet og bærer det overordnede ansvaret for selskapets tilnærming til bærekraft, og etterlevelse av eksterne og interne regler Kronsteingruppen. Administrerende direktør i konsernet har, sammen med ledergruppen, ansvar for konsernets strategi og operasjonell drift, samt at konsernet overholder lover og regler, og interne retningslinjer.

Styret i Kronsteingruppen består av 5 medlemmer. 4 av medlemmene, inkludert styreleder, er eiere i selskapet og 1 er uavhengige medlemmer. I styresammensetningen legges det vekt på å ivareta aksjonærenes interesser, mangfold, sikre bredde i kompetanse og perspektiver fra interessenter. Styret velges i generalforsamlingen. Det er ikke opprettet en separat valgkomite for å bistå i utvelgelsesprosessen. Administrerende direktør i Kronsteingruppen fungerer som generalforsamling i datterselskapene og velger styret i datterselskapene.

Styret har delegert ansvaret for konsernets påvirkning på bærekraft til Administrerende direktør og ledergruppen i konsernet. Styret har gjennomgått og godkjent strategi, målsettinger og relevante styringsdokumenter som er relatert til bærekraftig utvikling. Styret vil også gjennomgå og godkjenne bærekraftsrapporten hvert år.

Styret gjennomfører en uformell styreevaluering årlig, styrets kompetanse og egenevaluering, arbeidsform og utøvelse av roller og oppgaver blir evaluert. Det inkluderer også konsernets tilnærming til bærekraft. For å sikre at styret har kunnskap om bærekraftig utvikling og konsernets påvirkning på bærekraft er relevante temaer på agendaen i

styremøter gjennom hele året. Styret holdes løpende orientert om konsernets bærekraftsarbeid. Konsernets strategi evalueres og rulleres årlig, styret er involvert i arbeidet gjennom styremøter og stregiseminarer. Konsernets påvirkning på bærekraft vil bli evaluert og relevante tiltak iverksatt basert på behov.

For å sikre at interessekonflikter forebygges og reduseres har vi tatt temaet inn i våre Etske retningslinjer. Dersom interessekonflikter mellom styremedlemmer skulle oppstå, har likevel styreleder et særskilt ansvar for å sørge for at inhabilitet vurderes og overholdes. Vi har ingen formelle rutiner for å offentliggjøre potensielle interessekonflikter. Administrerende direktør rapporterer kritiske bekymringer, avvik eller mangler i konsernet til styret. Vi har ingen tilfeller av kritiske bekymringer i 2024.

Kronsteingruppen ønsker å tilby styret og ledere en godtgjørelsesordning som er rettferdig, motiverende og i tråd med vår policy for styring av og risikokontroll. Det er ikke utarbeidet et eget godtgjørelsesutvalg for å bistå i prosessen. Godtgjørelsen fastsettes ved individuelle avtaler, med hovedelementene fastlønn, pensjons- og forsikringsordninger og naturalytelser og utgiftsgodtgjørelse. Godtgjørelsen defineres etter hovedprinsippene:

- Differensiering basert på den enkeltes ansvar, prestasjoner og kvalifikasjoner
- Belønning av måloppnåelse på individuelt nivå, enhetsnivå og foretaksnivå
- Skal fremme god styring og risikokontroll, og unngå interessekonflikter
- Skal være rettferdig og ikke-diskriminerende

Vår tilnærming til bærekraftig forretning

Vår tilnærming og vår forpliktelse til bærekraftig og ansvarlig forretningsdrift er implementert i konsernets strategi, målsettinger og interne retningslinjer. Gjennom bærekraftsrapporteringen redegjør vi for konsernets påvirkning på klima, miljø og samfunnet. Kronsteingruppen sitt arbeid med bærekraft er forankret hos eiere, i styret og i konsernledelsen. Konsernets styringsdokumenter, policyer og bærekraftstrategi er vedtatt i konsernstyret.

Datterselskapene i Kronsteingruppen har egne strategier og egne styringssystemer. Samtidig berøres de av beslutninger i Kronsteingruppen AS som omhandler hele konsernet. Alle våre datterselskaper har prosesser for å operasjonalisere og implementere de delene av konsernstrategien som er relevant for hvert selskap. Det jobbes fortløpende med å forankre styringsdokumentene i konsernet.

Forretningsetikk

Kronsteingruppen er opptatt av å etterleve regelverk og å følge beste praksis. Konsernets etiske retningslinjer sier noe om vår tilnærming til menneskerettigheter, miljø, anti-korrupsjon og forretningsetisk drift, og de er gjort tilgjengelig på våre nettsider. Alle interne retningslinjer er tilgjengelig for alle våre medarbeidere gjennom personalhåndboken og kvalitetssystemet. Gjennom dialog med våre interessenter har vi identifisert de negative påvirkningene av vår virksomhet og vi har som mål å redusere dem.

Det er et lederansvar å sikre at retningslinjene etterleves. Hver enkelt medarbeider har et selvstendig ansvar for å gjøre seg kjent med, og opptre i henhold til konsernets etiske retningslinjer. Administrerende direktør har det overordnede ansvaret for at den daglige driften gjennomføres på en etisk forsvarlig måte. Kronsteingruppen er ansvarlig for å tilby opplæring og veiledning i forretningsetiske retningslinjer og problemstillinger. Opplæring blir gitt ved oppstart, individuelle samtaler og i fellesmøter.

Varslingskanaler

Kronsteingruppen skal være en trygg arbeidsplass, med en ytringskultur preget av åpenhet. Dersom våre ansatte avdekker indikasjoner på kritikkverdige forhold i selskapet har de en rett, og etter omstendighetene også en plikt, til å varsle. Kronsteingruppen vil ikke akseptere noen form for gjengjeldelse eller represalier overfor medarbeidere som i god tro varsler. Alle ledere har et særlig ansvar for å bidra til beskyttelse av medarbeidere som varsler. Vi har interne rutiner for varsling av kritikkverdige forhold og de er tilgjengelig for alle medarbeidere.

Overholdelse av lover og forskrifter

Kronsteingruppen har ikke mottatt varsel om, identifisert eller vært involvert i vesentlige tilfeller av manglende overholdelse av lover og regler i 2024.

Vesentlighetsanalysen

Vesentlighetsanalysen avdekker hvilke forventninger våre interne og eksterne interessenter har til Kronsteingruppen og det vi gjør. Våre interessenter er våre premissgivere, de både påvirker – og blir påvirket av vårt arbeid. Vesentlighetsanalysen bidrar også til å identifisere de områdene Kronsteingruppen har størst potensial til å påvirke og hvilke tiltak som kan bidra til å redusere den negative påvirkningen.

Resultatet er beskrevet under hvert enkelt av de vesentlige temaene. Vesentlighetsanalysen tar utgangspunkt i Sustainability Accounting Standard Boards (SASBs) rammeverk for vesentlige temaer for næringsdrivende virksomheter, samt fagekspertise fra BDO og bransjeekspertise fra Kronsteingruppen.

Interessentene ble definert gjennom en innledende interessentkartlegging. Data er innhentet gjennom kvalitative undersøkelser i form av dybdeintervjuer med representanter følgende interessentgrupper: Ansatte, kunder, leverandører, samfunn, eiere og styret.

Funnene fra vesentlighetsanalysen er presentert i matrisen under og legger grunnlaget for hvor vi legger hovedfokus i rapporteringen vår og er fundamentet for våre tre fokusområder; “Fremtiden”, “Folk er alt” og “Samfunnsbygger”.

Tilnærming til interessentengasjement

Våre interessenter er	Sånn lytter vi	Dette forteller de oss
Ansatte	Vi gjennomfører årlige medarbeidersamtaler- og undersøkelser for å kartlegge trivsel og arbeidsmiljø. Vi arrangerer regelmessig felles informasjonsmøter og sosiale samlinger. Vi har varslingskanaler. Det gjennomføres driftsmøter på flere nivåer og i ulike virksomhetsområder.	Våre ansatte er opptatt av at vi leverer høy kvalitet til kundene, at helse og sikkerhet er ivaretatt for både egne ansatte og underleverandører. God risikostyring, samt etterlevelse av lover og regler er viktig. Redusere utslipp og ta et samfunnsansvar for bærekraft.
Kunder	Vi har tett samarbeid med våre kunder gjennom byggeprosessene. Vi er opptatt av å lytte til våre kunder og følge med på trendene i markedet.	Våre kunder er opptatt av høy kvalitet og at vi har et bevisst forhold til miljøvennlige løsninger.
Samfunn, myndighet og offentlige organer	Vi legger til rette for god og åpen dialog, samt ved tilsyn og besøk på våre byggeplasser. Vi gir tilbakemelding på åpne høringer.	De mener det er viktig å stille krav til leverandører, samt sikrer at lover og regler følges og god HMS. De trekker frem miljøsertifiserte bygg som standard i byggeprosesser.
Samarbeidspartnere og leverandører	Vi har tett dialog med våre leverandører og formidler våre krav og forventninger.	Våre samarbeidspartnere og leverandører er opptatt av mangfold og likestilling, samt anti-korrupsjon. De mener det er viktig å veilede kunder til å ta bærekraftige valg.
Eiere og styret	Kronsteingruppen er et familiedrevet selskap hvor eierne også er styremedlemmer. Vi har kontinuerlig dialog i styremøter og gjennom løpende driftsoppdateringer gjennom året.	Eierne i Kronsteingruppen er opptatt av det samme som de ansatte, men det er også et særlig fokus på å ta et lokalt samfunnsansvar og sikre god forretningsetikk og risikostyring.

3

GOD HELSE OG LIVSKVALITET

Kronsteingruppen skal være et trivelig, trygt og inkluderende sted å arbeide, med fokus på fremtiden.

12

ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

Innen 2025 skal alle Kronsteingruppens prosjekter ha elementer av gjenbruk.

11

BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN

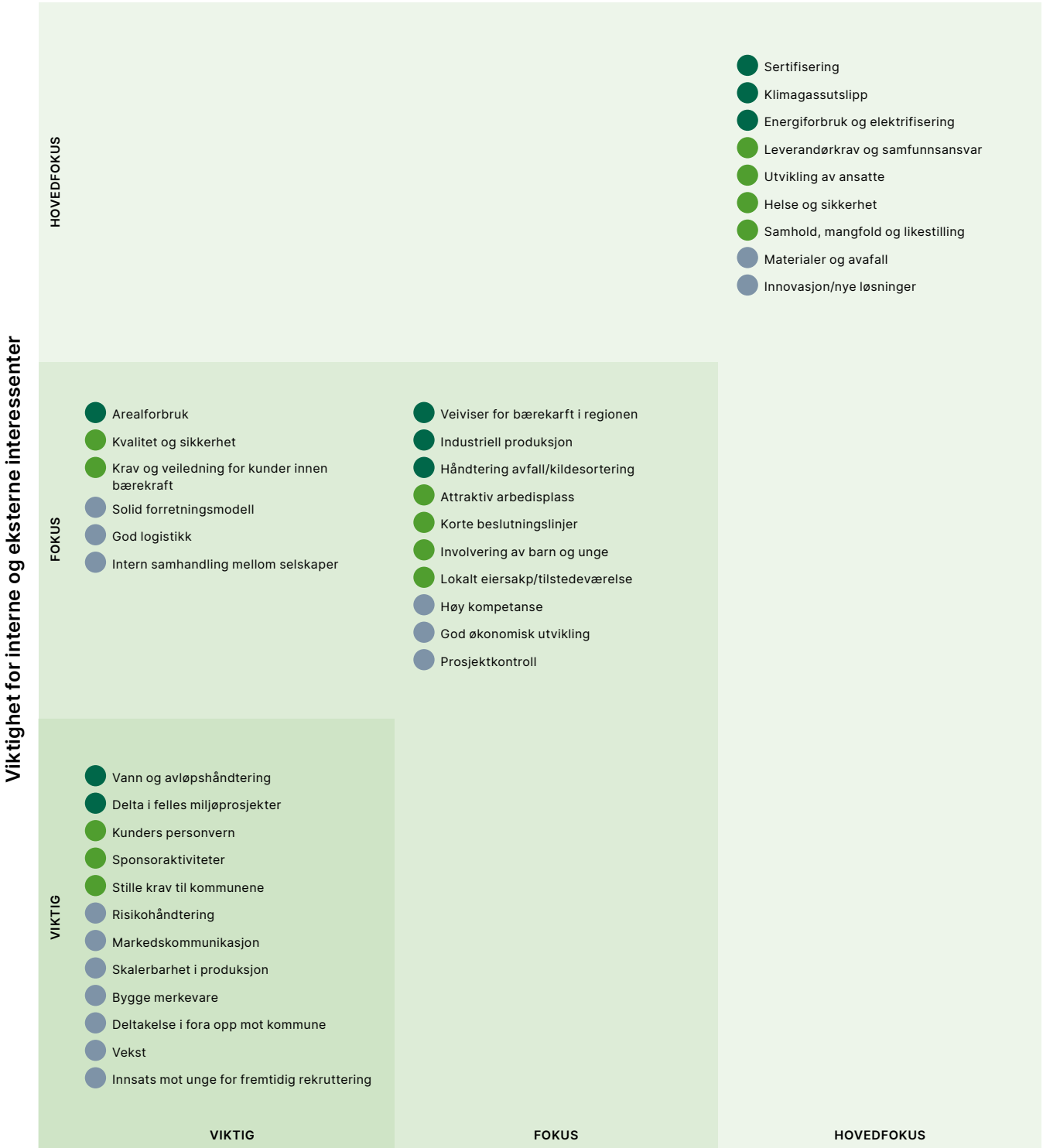
Kronsteingruppen skal bidra til gode liv, og bygge varige bygg og infrastruktur for lokalsamfunnet.

13

STOPPE KLIMAENDRINGENE

Kronsteingruppen skal redusere vårt Co2-avtrykk med 20% innen 2025.

Vesentlighetsanalysen

Mulighet til påvirkning på klima- og miljømessige, sosiale og økonomiske forhold

Miljø

Sosial

Virksomhetsstyring

Vesentlige temaer:

Sertifisering
Klimagassutslipp
Energiforbruk og elektrifisering

FRAMTID

Bygg og anlegg bruker mye energi, materialer og naturressurser, og genererer store mengder avfall som igjen er årsaken til betydelige utslipp av klimagasser.

Vår produksjon har direkte påvirkning på klima og miljø. Vi i Kronsteingruppen ønsker å ta vår del av ansvaret, og ta en aktiv rolle i det grønne skiftet. Kronsteingruppen har som mål å implementere bærekraftig drift i forretningsmodellen gjennom å jobbe systematisk for å kartlegge og redusere fotavtrykket på miljø og klima. Vårt mål er å redusere klimagassutslipp fra egen virksomhet, og i vår leverandørkjede. Vi er i gang og har kommet et stykke på vei gjennom å kartlegge utslippene i form av klimaregnskap, og Vi ønsker å ta i bruk nye løsninger som kan bidra til å redusere klimagassutslippene. Et stadig sterkere fokus på bærekraft i vår bransje bidrar til ny kompetanse og nye måter å gjøre ting på. Denne utviklingen ønsker vi velkommen. Vi har mulighet til å legge til rette for nye, innovative løsninger som kan utprøves i liten skala.

Kronsteingruppen kan ikke gjøre alt alene, og vi erkjenner at vi har innflytelse gjennom valg av leverandører. Vi ønsker å ha tett dialog og samarbeid med våre leverandører for å finne de beste løsningene. Gjennom å kartlegge vår påvirkning sikrer vi nødvendig oversikt og får anledning til å iverksette tiltak i henhold til behovene.

Kronsteingruppen har derfor definerte retningslinjer, policyer og rutinebeskrivelser for å håndtere potensielle risikoer, samt ivareta våre overordnede målsettinger. En del av denne tilnærmingen er også å benytte en rekke anerkjente tredjepartssertifiseringer som følger de høyeste standardene for ansvarlig produksjon og som bidrar til å kvalitetssikre vårt arbeid.

Gjennom å definere en rekke målsetninger som vi styrer og måler våre prestasjoner mot, kan vi og våre omgivelser følge på fremdriften. Oversikt over målekortet vårt finnes på side 7 og nærmere beskrivelser på vår tilnærming og håndtering av vår påvirkning på miljøet på side 27.

Sertifisering

Målet er at alle selskapene i Kronsteingruppen skal inneha en eller flere relevante sertifiseringer for miljøledelse innen 2025. Våre tre forretningsområder har ulike behov og kompleksitet, og det er dermed ulike standarder og sertifiseringer som er hensiktsmessig å benytte. I tillegg har vi fokus på å bygge egen kompetanse på miljøsertifiserte bygg, for å kunne gi et best mulig tilbud til kunder som ønsker bærekraftige løsninger i sine bygg.

Sertifisering	Beskrivelse	Status	Mål
Miljøfyrtårn	Miljøfyrtårn er et miljøledelsesystem som bidrar til å hjelpe bedriftene med målrettet og kontinuerlig forbedringsarbeid på klima og miljø. Styringsverktøyet er basert på prinsippet om fire steg for å planlegge, utføre, kontrollere og korrigere miljømål- og tiltak	Kronsteingruppen AS og XL-Bygg Sortland er sertifisert. Sertifisering av XL-Bygg Harstad, samt Kai og Anlegg pågår	Alle butikkene og SE Byggservice vil bli sertifisert innen 2025
ISO 14001	ISO 14001 er den mest anerkjente internasjonale standarden for miljøledelsessystemer. Den brukes over hele verden. Utformingen av ISO 14001 gjør at den kan brukes på det fullstendige området av forretningssektorer, omfang og aktiviteter. ISO 14001 spesifiserer kravene til en organisasjon for å proaktivt identifisere og forstå miljøaspektene til dets aktiviteter, produkter og tjenester og tilknyttede miljøpåvirkninger. Den gir et rammeverk som en organisasjon kan bruke til å levere miljøytelsesforbedringer i linje med forpliktelsene i henhold til sine miljøretningslinjer.	Harstadbygg Entreprenør og Sortland Entreprenør er sertifisert.	Harstadbygg Bolig og Byggteam Hadsel skal sertifiseres innen 2025.
ISO 9001	ISO 9001 fremsetter kriteriene for et kvalitetsstyringsystem som fokuserer på effektiviteten i kvalitetsprosessene. Det fremmer tilpasningen av en risikobasert prosessmetode, som legger vekt på kravene, tillagt verdi, prosessytelse og effektivitet, samt kontinuerlig forbedring gjennom objektive målinger.	Harstadbygg Entreprenør og Sortland Entreprenør er sertifisert.	Sertifisert
BREEAM-sertifisering av bygg	En internasjonalt anerkjent, og Norges mest brukte metode og verktøy for miljøsertifisering av bygninger	Prosjektet pågår	Gjennomført prosjekt innen 2025
Svanemerking av bygg	Svanemerket er de offisielle miljømerket i Norge. Et Svanemerket bygg har lav miljøbelastning og høy kvalitet	To prosjekter ble gjennomført og overlevert i 2023	Gjennomført prosjekt innen 2025

Klimagassutslipp

Kronsteingruppen utarbeider klimaregnskap for å få en oversikt over selskapets totale klimagassutslipp. Beregningene er gjort basert på forbruksdata fra interne og eksterne kilder som konverteres til tonn CO₂-ekvivalenter (tCO₂), og baseres på den internasjonale standarden GHG-protokollen. Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Klimaregnskapet er basert på «operasjonell kontroll» - aspektet, det betyr at det er utslippskildene som vi fysisk kontrollerer som inkluderes i Scope 1 og 2. Utslipp knyttet til innkjøpte varer og tjenester, samt oppstrøms og nedstrøms transport og distribusjon av varer og tjenester er ikke inkludert på grunn av manglende datagrunnlag, men vi antar at utslippene som følge av disse aktivitetene er vesentlige. Det er andre året vi beregner utslippene, innenfor Scope 1 og 2 er det mulig å se en trend, men det er vanskelig å gi et godt svar på graden av negativ påvirkning.

Retningslinjer og forpliktelser

Kronsteingruppen har satt som mål å redusere klimagassutslippene med 20% innen 2025. Beregning av klimagassutslipp er et verktøy for å kunne iverksette konkrete tiltak som reduserer utslippene. Klimagassutslippet er beregnet på konsernnivå, men målsettinger som skal bidra til å redusere utslippene er besluttet på virksomhetsnivå og i datterselskapene. Etterlevelse av målsettingene vil bli fulgt opp på lik linje med økonomiske mål, HMS-mål og andre relevante mål for vår virksomhet.

Ansvar for å iverksette nødvendige tiltak ligger på både på konsernnivå og i datterselskapene.

Tiltak for å redusere klimagassutslipp

- Valg av materialer som gir lavere utslipp av klimagasser og mindre behov for vedlikehold i byggets levetid

- Nye og mer miljøvennlige energibærere som elektrifisering av bilpark både hos oss og hos leverandørene, i tillegg til andre alternative energibærere
- Høy sorteringsgrad på avfall tilrettelegger for økt gjenbruk og resirkulering av materialer
- Våre kunder skal oppleve oss som en fremoverlent samarbeidspartner som fremmer, og legger til rette for gode klimaløsninger i byggefasen. Kompetanse på miljøsertifiserte bygg som BREEAM NOR og Svanemerket vil bidra til å redusere utslipp.
- Beregne klimagassutslipp i prosjekter

For å nå målene må utslippene kuttes i hele verdikjeden. Samarbeid og dialog med våre leverandører og kunder om klimapåvirkning og løsninger vil være avgjørende for å oppnå resultater.

Tidlig involvering og samspill med kunder og andre samarbeidspartnere i prosjekteringsfasen vil gi bedre forutsetninger for å finne gode løsninger. Selv om stadig flere kunder er opptatt av miljø og klima, er det behov for flere ambisiøse kunder som velger miljøvennlige løsninger.

Klimagassrapporteringen omfatter alle virksomhetsområder i Kronsteingruppen, inkludert datterselskapene i perioden 1. januar til 31. desember 2024 (12 md). 2022 var det første året vi beregnet klimautslipp og blir dermed basisåret for Scope 1, 2 og 3. Datagrunnlaget for Scope 3 er utvidet i 2024, men det er fremdeles utfordrende å innhente data så tallgrunnlaget er mangelfullt.

	2024		2023		2022	
GHG-protokollen	Lokasjonsbasert metodikk	Markedsbasert metodikk	Lokasjonsbasert metodikk	Markedsbasert metodikk	Lokasjonsbasert metodikk	Markedsbasert metodikk
Scope 1	239,042	239,042	308,067	308,067	305,318	305,318
Scope 2	22,555	830,425	29,831	1,098,341	20,134	741,289
Sum Scope 1 og 2	261,597	1,069,467	337,898	1,406,408	325,452	1,046,608
Scope 3	1,902,473	1,902,473	542,560	478,622	351,120	351,120
Totalt utslipp	2,164,070	2,971,940	880,458	1,885,030	676,572	1,397,727

Enheter: kgCO2e

Utslippsintensitet:

	2024		2023		2022	
	Lokasjonsbasert metodikk	Markedsbasert metodikk	Lokasjonsbasert metodikk	Markedsbasert metodikk	Lokasjonsbasert metodikk	Markedsbasert metodikk
tCO2e per omsatte MNOK	2.4	3.4	0.75	1.73	0.71	1.47
Utslipp: tCO2e	2164	2,972	816.5	1885	676.6	1397.7
Total omsetning i MNOK	885.6	885.6	1089.8	1089.8	953	953

Scope 1: Inkluderer utslipp fra forbruk av drivstoff til anleggsbiler, heatwork og andre kjøretøy

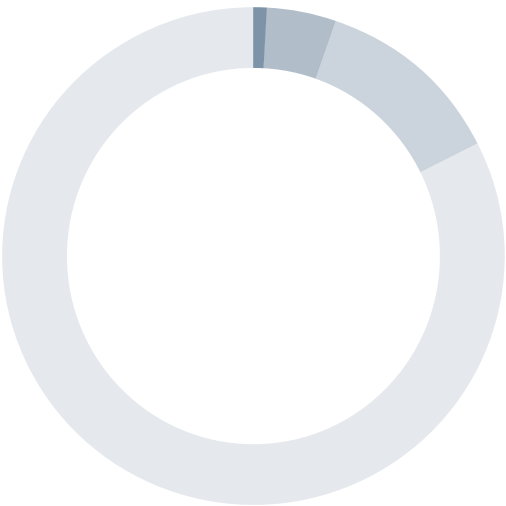
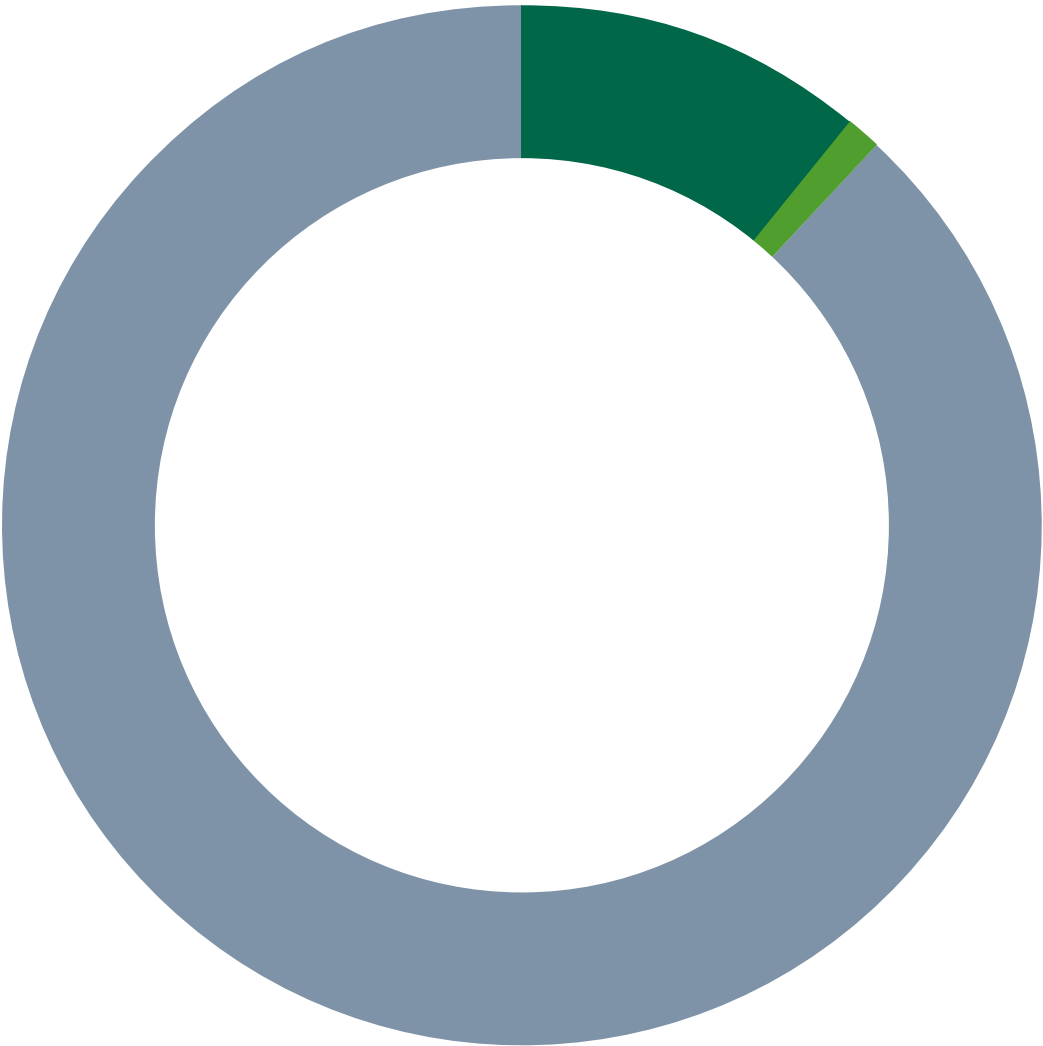
Scope 2: Inkluderer indirekte utslipp knyttet til innkjøp energi og er målt som forbruk av elektrisitet i egneide eller leide lokaler/bygg og på byggeplasser. Klimagassutslipp fra lokasjonsbasert elektrisitet er beregnet med utslippsfaktoren for norsk miks (NVE 2022 Klimadeklarasjon for fysisk strøm). Kilde til utslippsfaktorene er AIB (2023) og NVE (2024).

Scope 3: Inkluderer utslipp som indirekte kan knyttes til selskapets aktiviteter, men som foregår utenfor vår kontroll (derav indirekte). Det er utfordrende å få tak i datagrunnlag og beregningene er derfor ikke fullstendige. De største utslippene er knyttet til drivstoff- og energirelaterte aktiviteter.

Kilde til utslippsfaktorene for Scope 1, 2 og 3 er DEFRA (2024), AIB (2023) og NVE (2024)

Klimagassutslipp fordelt på Scope 1, 2 og 3

- Scope 1: 11,0%
- Scope 2: 1,0%
- Scope 3: 87,9%

Fordeling av utslippskilder Scope 3

- Forretningsreiser 1 %
- Avfall 4,4%
- Drivstoff- og energirelaterte aktiviteter 12,3%
- Materialer byggevarer 82,3%

Energiforbruk og elektrifisering

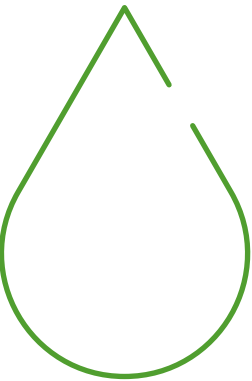
Energiforbruket er beregnet i henhold til bedriftsstandarden GHG-protokollen og Technical Guidance for Calculating Scope 3 Emmisions. Se GRI 305 for nærmere forklaring.

Indirekte energiforbruk er basert på kontrolltilnærming, herunder operasjonell kontroll fra egen drift. Rapporteringsperiode er 1.januar til 31.desember 2024. Basisåret er 2022. Kilde til energifaktorer er AIB (2022) og NVE (2023).

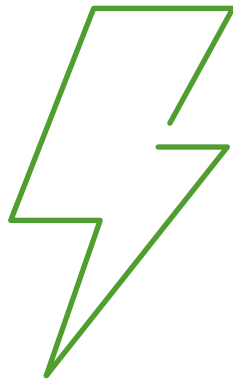
Energiforbruk i organisasjonen

Energiintensitet

Energikilde	2024		2023		2022	
	Mengde	Enhet	Mengde	Enhet	Mengde	Enhet
Diesel	3.6	TJ (terrajoule)	4.60	TJ (terrajoule)	4.56	TJ (terrajoule)
Elektrisitet	7.38	TJ	9.76	TJ	6.59	TJ
Sum	10.98	TJ	14.36	TJ	11.15	TJ
Energiintensitet	0.01	TJ per MNOK omsetning	0.01	TJ per MNOK omsetning	0.01	TJ per MNOK omsetning

Diesel
3.6_{TJ}

Elektrisitet
7.38_{TJ}

Elektrisitet i lokasjonsbasert metode regnes som 97% fornybar. Resten er ikke-fornybare energikilder.

Vi har fremdeles ikke et godt nok datagrunnlag for å kunne si nøyaktig hvordan energiforbruket fordeler seg på aktiviteter i hele verdikjeden og dermed hvilke tiltak som vil gi best effekt. Men vi vet at en stor andel av de fossile energibærerne går til transport av mennesker, materiell og utstyr. Vi bor i en region med avstander og bil brukes i stor grad som transportmiddel. Energiforbruk kommer fra elektrisitet, samt fjernvarme og jordvarme.

- Kronsteingruppen har etablert elbil-ladere på flere av våre lokasjoner for å legge til rette for lading av biler for våre ansatte og egne anleggsbiler.
- Fortløpende elektrifisering av egen bilpark er i gang. Hovedregelen i konsernet er nå at nye biler som anskaffes skal være elektrisk.
- Energiintensiteten målt opp mot omsetning holder seg uendret.

Vesentlige temaer:

Utvikling av ansatte

Helse og sikkerhet

Samhold, mangfold og likestilling

FOLK ER ALT

Folk er alt! Folkene som jobber hos oss, hos våre leverandører og samarbeidspartnere er grunnen til at vi kan drive vår virksomhet. Å ivareta menneskene er helt avgjørende for bærekraftig drift. Kronsteingruppen har både direkte og indirekte påvirkning og et ansvar for å redusere, forebygge og adressere negative påvirkninger i vår bransje, og hos våre leverandører.

Vi vet at vi jobber i en risikofylt bransje, og vi tar derfor helse og sikkerhet på største alvor - hver dag. Vårt fokus på HMS står derfor helt sentralt i våre prosesser og er avgjørende for å ivareta sikkerheten for våre medarbeidere og driften. Vi har et høyt fokus på risikostyring for å unngå uhell og ulykker. Risiko vurderes regelmessig i henhold til interne retningslinjer. Opplæring og oppdatering på interne rutiner gjennomføres med jevne mellomrom. Dialog og varsling gjennom våre kanaler er et viktig verktøy for nødvendig oversikt og kartlegging av behov for tiltak. Vår arbeidsplass skal være trygg for våre medarbeidere og alle andre som har sin arbeidshverdag her.

Våre medarbeideres trivsel og engasjement er viktig for oss. Likestilling og mangfold er viktige faktorer i et moderne, godt og inkluderende arbeidsmiljø - og for å bli sett på som en attraktiv arbeidsgiver for nye medarbeidere. Vår bransje er mannsdominert, og det er utfordrende å rekruttere kvinner som fagarbeidere innenfor bygg- og anleggsbransjen. Vi jobber systematisk for å informere om hvilke jobbmuligheter som finnes i vår bransje.

Mangfold og likestilling innebærer mer enn god kjønnsbalanse, alle mennesker skal ha like muligheter. I vårt arbeidsmiljø er det plass til, og like muligheter for alle - uansett etnisk bakgrunn, religion, funksjonsnedsettelse, alder, kjønn, kjønnsidentitet eller seksuell legning.

Kronsteingruppen er en kompetansearbeidsplass som består av medarbeidere fra ulike fagdisipliner, der hver og en er like viktige. For oss som jobber i Kronsteingruppen består arbeidsdagen i stor grad av samarbeid, både med egne kolleger, men også med leverandører og andre samarbeidspartnere.

Vi ønsker å tiltrekke og beholde flinke medarbeidere, legge til rette for utvikling sånn at de opplever en arbeidshverdag som gir mening og la dem få være med på å utvikle selskapet og de tjenestene vi leverer til våre kunder. Look North Trainee har i flere år vært et viktig verktøy for å rekruttere og utvikle våre prosjektledere. De begynner som nyutdannet og får hos oss mye ansvar. Samtidig får de et sosialt nettverk gjennom programmet som skal bidra til at det skjer noe også etter klokka fire. Look North Trainee har også vært et bidrag til å lykkes med å rekruttere damer som prosjektledere.

Vi har en rekke definerte målsettinger som vi styrer og måler våre prestasjoner mot. Oversikt over målekortet finnes på side 7 og nærmere beskrivelser av vår tilnærming og håndtering finnes i dette kapitlet.

Utvikling av ansatte

Kronsteingruppen skal være et trivelig, trygt og inkluderende sted å arbeide, med fokus på fremtiden. Alle våre medarbeidere, uansett fagdisiplin- eller nivå skal tilbys utviklingsmuligheter på jobb. Vi utdanner fagarbeidere gjennom å tilby lærlinge plasser. Vi jobber systematisk for å utdanne fagarbeidere gjennom å legge til rette for å ta fagbrev. Vi ansetter nyutdannede ingeniører i prosjektlederstillinger og legger til rette for faglig og personlig utvikling gjennom jobben og via deltakelse i programmet Look North Trainee.

Vi gjennomfører medarbeider- og utviklingssamtaler med våre ansatte hvert år. Den årlige medarbeiderundersøkelsen (MTI) inkluderer medarbeidernes oppfatning av egne utviklingsmuligheter, den gir oss verdifull tilbakemelding. 83% av de ansatte svarte på årets undersøkelse, vi oppnådde en score på 74 på arbeidsglede og 85 på lojalitet.

Vi ønsker at våre medarbeidere blir værende i Kronsteingruppen og tilstreber derfor å legge til rette for at medarbeidere som ønsker nye utfordringer får det. Vi har ikke egne programmer og kompetanseheving og omstilling, men vi har både obligatoriske og andre interne kurs for våre medarbeidere som jobber ute på prosjekter og for de øvrige medarbeiderne legger vi til rette for at de til enhver tid skal ha relevant kompetanse.

Anstendige arbeidsforhold er viktig for Kronsteingruppen, både for egne ansatte og ansatte hos våre leverandører

Helse og sikkerhet

Styringssystem for helse, sikkerhet og arbeidsmiljø

Kronsteingruppen sine ISO-sertifiseringer følger ikke konsernet, men de enkelte virksomhetsområdene og datterselskaper. Mer informasjon om sertifiseringer finner du i kapittelet om sertifisering på side 21.

Kvalitetssystemet er vårt verktøy for å ivareta og videreutvikle helse og sikkerhet i hele selskapet. Det betyr at aktiviteter som angår kvalitet og internkontroll er definert og styrt på en systematisk måte. Alle medarbeidere har enkel tilgang til vårt nettbaserte kvalitetssystem, Simployer, hvor kvalitetshåndboken, personalhåndbok, risikoanalyser, sikkerhetsprosedyrer samt en avvik- og klagebehandlingsportal finnes. Vi har også en prosjekthåndbok for entreprenørvirksomheten som angir strukturen ved anbuds- og byggeprosesser. Kvalitetssystemet revideres årlig med hensyn til krav i gjeldende lovverk og de bransjestandarder som vi innehar sertifiseringer for.

For arbeidsoperasjoner vi mener medfører risiko gjennomfører vi SJA-analyse (Sikker Jobb Analyse). Prosjektlederen i hvert prosjekt er ansvarlig. Daglig leder i hvert datterselskap har ansvar for at prosedyrene blir fulgt.

Prosess for å identifisere farer, vurdere risiko og undersøke hendelser

Vår nullvisjon er å unngå arbeidsrelaterte skader. Alle som jobber i, eller for Kronsteingruppen skal være kjent med risikoen i de arbeidsoperasjonene de utfører, de skal også være i stand til å vurdere og håndtere den risikoen. Gjennom en systematisk tilnærming skal vi forebygge arbeidsrelaterte skader, sykdom, ulykker og dødsfall.

Alle våre medarbeidere skal ha nødvendig kompetanse for å kunne utføre sin jobb på en god og trygg måte. Vi er opptatt av å følge gjeldende lover og regler, opplæring blir gitt gjennom interne eller eksterne kurs. Det gjøres en vurdering ved oppstart av et prosjekt, der risikovurderinger avdekkes med egen HMS-plan for prosjektet der risikomomentene blir analysert og avdekket, med tilhørende

tiltak. I tillegg skal alle gjennomgå opplæring i prosjektspesifikke risikoer, og i hvilke krav som gjelder for det enkelte prosjektet. Opplæringen omfatter rapportering og videre oppfølging av uønskede hendelser. Kronsteingruppen understreker at det å rapportere slike hendelser aldri skal få negative konsekvenser for den som rapporterer.

For å kunne fange opp og håndtere uønskede hendelse,r samt utvikle og forbedre oss er vi avhengige av gode rutiner og grundig kartlegging. Vår policy er at det regelmessig skal gjennomføres kontroll for å sikre at prosedyrene fungerer og for å ivareta at interne og eksterne krav til drift og produksjon oppfylles. På årlig basis revideres og oppdateres risikoanalysene for egne aktiviteter og rutiner som blant annet skal ivareta helse, miljø og sikkerhet for medarbeiderne. Med bakgrunn i risikoanalysene skal det utarbeides handlingsplaner for å utbedre og få kontroll over kritiske punkter som blir avdekket, samt for å forbedre kvalitetssystemet. Uønskede hendelser registreres fortløpende i avvikssystemet og blir håndtert med tiltak. Det gjennomføres en årlig overordnet risikovurdering av farene i selskapet.

Ansattes medvirkning på HMS

Utarbeidelse og revidering av rutiner bygger både på lovpålagte krav for revisjoner som skal sikre at konsernets rutiner er tråd med interne og eksterne krav, og på erfaringer fra Kronsteingruppens produksjon eller i bransjen. For at slike krav eller endringer skal ha størst mulig effekt, er det nødvendig at fagpersonell medvirker i utarbeidelsen av rutinene.

Sortland Entreprenør og Harstadbygg Entreprenør har egne Arbeidsmiljøutvalg (AMU) som har møter fire ganger i året

Arbeidstakeres opplæring om helse og sikkerhet på arbeidsplassen

Alle nye medarbeidere følger vårt «Onboarding»-program. Programmet skal sikre en god introduksjon

til selskapet, at all relevant informasjon blir overført og at hver enkelt får opplæring tilpasset sine arbeidsoppgaver i selskapet. Programmet styres og kvalitetssikres gjennom Simployer, der ansvar blir fordelt og prosessen blir dokumentert.

Alt personell som er ansatt i, eller jobber på oppdrag for Kronsteingruppen ute i prosjekter skal gjennomføre en rekke obligatoriske kurs, i tillegg blir det gitt brukerspesifikk opplæring. Det er obligatorisk og tilpasset hver enkelt ansatt sitt behov, men med et minimumsnivå som alle må gjennom. Et annet tiltak som Kronsteingruppen gjennomfører for å sette søkelys på helse og sikkerhet er den årlige HMS-dagen.

Arbeidstakeres helse

Kronsteingruppen er tilknyttet bedriftshelsetjenesten Univi. I tråd med kravene fra Arbeidstilsynet håndterer bedriftshelsetjenesten problemstillinger knyttet til arbeidshelse og arbeidsmiljø. Univi deltar også på AMU-møtene. Kronsteingruppen hadde i 2024 et sykefravær på 7,5%, målet er å være under 6,5%.

HMS hos tredjepart

Alle våre underentreprenører og leverandører er forpliktet til å følge Kronsteingruppen sine kontraktsfestede retningslinjer for HMS. De deltar på vernerunder og følger våre kurs. Vi gjennomfører regelmessige revisjoner/stikkprøver for å sikre at retningslinjene blir fulgt.

Ansatte og innleide som dekkes av HMS-styringssystem

Alle som jobber for Kronsteingruppen, både egne medarbeidere og innleid personell dekkes av vårt HMS-styringssystem og følger vår opplæring.

Alle virksomhetsområder og datterselskaper i Kronsteingruppen benytter systemer for å rapportere uønskede hendelser. Alle skader og alvorlige

hendelser skal verifiseres av den som eier saken. Oppfølging av arbeidsrelaterte skader og alvorlige hendelser skal håndteres i tråd med styrende dokumenter.

Kronsteingruppen ønsker å tilby fast ansettelse til alle våre medarbeidere og vi har ingen direkte innleide medarbeidere. Fra tid til annen er det likevel behov for ekstra kapasitet og vi benytter da innleie via prekvalifiserte bemanningsbyråer eller andre entreprenørbedrifter. De gjennomfører normale arbeidsoperasjoner og inngår i Kronsteingruppens prosjekter. Innleid arbeidskraft er under Kronsteingruppens ledelse og blir ivaretatt på lik linje med egne medarbeidere.

Tariffavtaler

Anstendige arbeidsforhold er viktig for Kronsteingruppen, både for egne ansatte og ansatte hos våre leverandører. 77% av våre ansatte, inkludert ansatte i våre datterselskaper, er dekket av kollektive avtaler. Kronsteingruppen behandler ansatte som ikke er underlagt kollektive avtaler etter samme regelverk, avtaler og prinsipper som øvrige ansatte. Alle våre ansatte skal ha en rettferdig lønn, gode pensjons- og forsikringsbetingelser. I tillegg kompenseres det for ansvar, ugunstige arbeidstider, fagbrev og øvrig utdanningsnivå. Lønnsoppgjør baseres på individuelle og kollektive forhandlinger.

Arbeidsrelaterte skader	2024	2023	2022
Innrapporterte skader	12	14	18
Skader med fravær	9	6	7

Samhold, mangfold og likestilling

Vi har tydelige retningslinjer og krav til anti-diskriminering. Kronsteingruppen sine etiske retningslinjer bygger blant annet på UN Global Compacts ti prinsipper for ansvarlig næringsliv som gir føringer for hvordan vi bidrar til å sikre ansvarlig drift der blant annet menneskerettigheter og arbeidsliv er ivaretatt. Våre etiske retningslinjer slår fast at alle mennesker skal ha like muligheter. Kronsteingruppen skal være en trygg arbeidsplass, med en ytringskultur preget av åpenhet.

Vi aksepterer ingen former for mobbing, trakassering eller diskriminering blant våre medarbeidere, leverandører og samarbeidspartnere. Enhver form for uønsket seksuell oppmerksomhet er uakseptabelt. Kronsteingruppen har ingen innrapporterte varsler som omhandler diskriminering i 2024.

For å tiltrekke oss flere kvinner har vi valgt å bruke ressurser på ulike yrkes- og utdanningsmesser for å presentere både vår bedrift og vår bransje. Vi arrangerer yrkesdager der vi tar med alle elevene i 10.klasse i regionen med ut på byggeplass slik at de skal få innsikt i hva vi jobber med. På prosjektledernivå og i de administrative stillingene

har vi lykkes bedre med å rekruttere flere kvinner til Kronsteingruppen. Kjønnsfordelingen i ledergruppen har hatt en positiv utvikling i løpet av 2024 og vi er innenfor målet om 25% kvinneandel. Totalt i konsernet har vi hatt en nedgang i kvinneandelen i 2023 og 2024.

Vi jobber for å skape samhold både i de enkelte datterselskapene, på de geografiske lokasjonene og på tvers av virksomhetsområdene i konsernet. Det gjennomføres regelmessig sosiale sammenkomster, vi har bedriftsidrettslag og deltar i ulike bedriftsidrettsarrangementer. Vi markerer små og store begivenheter som er viktig for fellesskapsfølelsen. Vi har felles kantineordning på Sortland og i Harstad, formålet er å skape en felles møteplass i det daglige for de ansatte.

Gjennomsnittslønn fordelt på kjønn:

Kvinner: 580.769

Menn: 618.131

Alle ansatte	2024	2023	2022
Menn	85,8% (224)	84.2% (223)	83.8% (218)
Kvinner	14,2% (37)	15.8% (42)	16.2% (42)
Totalt	100% (261)	100% (265)	100% (260)
Ledergruppen	2024	2023	2022
Menn	70,6% (12)	75% (9)	83.4% (9)
Kvinner	29,4% (5)	25% (3)	16.6% (3)
Totalt	100% (17)	100% (12)	100% (12)
Konsernstyret	2024	2023	2022
Menn	60% (3)	83,4% (5)	83,4% (5)
Kvinner	40% (2)	16.6% (1)	16.6% (1)
Totalt	100% (5)	100% (6)	100% (6)

Vesentlige temaer:

Materialer og avfall
Innovasjon & nye løsninger
Leverandørkrav og samfunnsansvar

SAMFUNN- BYGGER

Byggebransjen bruker store mengder fysiske ressurser.

Kronsteingruppen kjøper hvert år store mengder varer og tjenester, og har gjennom det direkte påvirkning. Vår bransje har lange og komplekse verdikjeder. Fokuset på sirkulærøkonomi er stadig økende i vår bransje, men det er fremdeles noen barrierer som må overvinnes.

I et byggeprosjekt er betong en av materialtypene som gir høyest utslipp av CO2. Ved å ta i bruk betong som Vi opplever at stadig flere kunder etterspør lavkarbonbetong, som utarbeides.

BREEAM er den mest brukte miljøsertifiseringsordningen for bygg i verden. BREEAM-NOR er tilpasset norske forhold. Gjennom ordningen kan byggets miljøprestasjon dokumenteres og synliggjøres. Kravene er oppdatert i henhold til EU-taksonomien og belønner de prosjektene som ikke bare sorterer – men som også ombruker, gjenvinner og minimerer avfall.

Svanemerking av bygg er en nordisk sertifiseringsordning som kan benyttes for å synliggjøre både at man har tatt miljøvennlige valg, men også dokumentere kvaliteten i byggeprosjektet. Kravene i sertifiseringen legger vekt på ressurseffektivitet, lavere klimabelastning og en mer sirkulær økonomi gjennom blant annet loggføring av, og valg av produkter og materialer som legger til rette for sirkulære løsninger.

For å nå våre mål må vi jobbe tettere med de samarbeidspartnerne som har størst påvirkning på utslippene. Noe vil vi som aktør kunne utvikle selv, men for det meste er vi helt avhengige av å samarbeide med andre for å finne gode løsninger. Vi har begynt å se på hvordan vi kan jobbe tettere med leverandører og andre aktører for å finne nye, gode løsninger. Vi er helt avhengig av drahjelp fra leverandørene for å nå våre mål. Vi ønsker å bruke godt kvalifiserte lokale leverandører, og det er derfor viktig for oss at de lokale kan bidra inn i vårt bærekraftsarbeid.

Gjennom å ha kompetanse på miljøvennlige løsninger kan vi bidra med å gi råd til kunder som ønsker å ta miljøvennlige valg.

Kronsteingruppen ønsker å være en bidragsyter som samfunnsaktør. Konsernet har lokalt eierskap og ved å benytte lokale leverandører sikrer vi at verdiskapingen blir værende i våre lokalsamfunn. Vi bidrar til å skape arbeidsplasser.

I Kronsteingruppen er vi bevisst på vår påvirkning og vi ser at dersom vi lykkes med å bidra til sirkulære prosesser der materialer blir gjenbrukt eller resirkulert så vil det bidra til å redusere avfallsmengdene. Vi har gode retningslinjer og systemer for avfallshåndtering og sortering, og har satt oss som mål å ha en sorteringsgrad som er høyere enn lovkravet. Vi har forbedret sorteringsgraden i hele konsernet med 13% fra 2023 til 2024, og jobber videre for å øke den ytterligere.

Materialer og avfall

Kronsteingruppen skal bidra til å redusere klimagassutslipp fra materialer og avfall. Vår bærekraftstrategi stiller krav til hvordan vi skal håndtere materialer og avfall, i tillegg etterlever vi lovpålagte krav.

- Vi har satt oss et mål om at alle prosjekter innen 2025 skal ha materialer fra gjenbruk
- Vi skal ha en høyere sorteringsgrad som er høyere enn lovkravet tilsier, loven krever 70% sorteringsgrad og Kronsteingruppen skal ha 80% sorteringsgrad
- Vi skal levere minimum to miljøprosjekter til kunder innen 2025

Kronsteingruppen har retningslinjer og systemer for avfallshåndtering og kildesortering både i våre kontorlokaler, i varehusene og på byggeplassene. Alle prosjekter utarbeider og følger opp avfallsplaner. Vi skal ha høy sorteringsgrad på avfallet og gode rutiner for avfallshåndteringen, vi legger på den måten til rette for gjenbruk av materialer. Vi har etablert et internt system som skal sikre at overflødige materialer som kan brukes i andre prosjekter blir gjort tilgjengelig for bruk; Kronsteinbørsen. Effekten blir ikke målt, men vi vet at materialene som legges ut der blir benyttet og bidrar

til at vi får utnyttet overskuddsmaterialer mellom prosjekter. Vi har produkter i våre XL-BYGG butikker som inneholder eller består av resirkulerte materialer og vi er opptatt av å synliggjøre disse produktene som gode valg for kundene.

Sorteringsgraden er vesentlig forbedret fra 2023 til 2024, den er nå over 70%

Kronsteingruppen hadde en nedgang i avfallsmengdene fra 2023 til 2024, det skyldes først og fremst et lavere aktivitetsnivå gjennom året. Målt opp mot omsetning har det vært en liten reduksjon med 1,08 tonn/MNOK i 2024 mot 1,14 tonn/MNOK i 2023.

	2024	2023	2022
Avfall (tonn)	958.5	1244	1023
Omsetning	886	1089.8	953
Tonn per MNOK	1.08	1.14	1.07

Figuren viser avfallstyper- og mengder i 2023.

Innovasjon og nye løsninger

Kronsteingruppen har de seneste årene jobbet med et nytt forretningsområde som innebærer at vi skal produsere elementer til bygg gjennom etablering av en fabrikk på Sortland. Markedet for elementproduksjon er i vekst, men Norge ligger bak flere europeiske land når det kommer til bruk av ferdigelementer. En av de forventede effektene av elementproduksjonen er bedre materialutnyttelse, mindre avfall på byggeplassene og bedre/sikrere avfallshåndtering. Det gir også mulighet for å innhente råstoffet lokalt og vi reduserer dermed behovet for transport. Etableringen er satt på hold inntil avklaringer rundt tomten er gjennomført.

Vi har begynt å se på mulige løsninger for å ta i bruk andre energikilder enn fossilt drivstoff på byggeplassene. Målet er å redusere CO2-utslippet i prosjektperioden.

Vi har begynt på et internt prosjekt der vi skal se på hvordan kapp, rester og gjenbrukte byggematerialer på en effektiv måte kan brukes på andre prosjekter som utføres av Kronsteingruppen. Målet er å redusere avfallsmengdene og fremme en mer bærekraftig og effektiv utnyttelse av brukte materialer og restmaterialer.

Leverandørkrav og samfunnsansvar

I Kronsteingruppen er vi bevisst vårt sosiale ansvar, målet er å drive vår forretningsvirksomhet med et tydelig ansvar for samfunnet og miljøet. Vår opptreden påvirker omgivelsene sin tillit til Kronsteingruppen, det er derfor viktig at alle som jobber med oss er bevisst sitt ansvar for å bidra til ansvarlig drift av selskapet.

Kronsteingruppen er underlagt Åpenhetsloven og vi gjennomfører aktsomhetsvurderingen i henhold til OECDs veileder. Vi anvender tilgjengelig informasjon fra bransjeforeninger og andre aktører som grunnlag for vårt interne arbeid. Vi har prioritert kartlegging av verdikjeder knyttet til vår kjernevirksomhet og vi støtter oss for øvrig på kartleggingsarbeidet som skjer på bransjenivå. Vi gjennomfører egne undersøkelser av leverandører i form av stikkprøver for i tillegg til øvrige tiltak. Kronsteingruppen utfører, i tråd med vår bedriftsinterne rutine (påseplikt mv), kontroll av lønns- og arbeidsvilkår på våre bygg- og anleggsplasser.

Tett oppfølging av våre leverandører med hensyn til arbeidstakerrettigheter vil få et høyere fokus i fortsettelsen. Vi vil bidra til:

- Å sikre at barnarbeid ikke blir benyttet i vår leverandørkjede.
- At arbeidsforholdet til alle som jobber i vår leverandørkjede er basert på frivillighet og uten trusler av noen form.
- At alle ansatte har organisasjonsfrihet og rett til kollektive forhandlinger – uten frykt for represalier.

Vurdering av leverandører opp mot miljøkriterier

Kronsteingruppen har foreløpig ikke grunnlag for å beregne hvor stor andel av våre leverandører som er vurdert opp mot miljøkriterier. En del av våre leverandører er registrert i StartBANK, men mange av våre underentreprenører og leverandører er små, lokale foretak som ikke er registrert. Vi jobber med å få en bedre oversikt over dette. Sporbarhet i leverandørkjeden er avgjørende for å lykkes med å redusere avtrykket på klima og miljø i vår verdikjede.

Valg av leverandører opp mot sosiale kriterier

Kronsteingruppen har all sin virksomhet i Norge og risikoen for brudd på menneskerettigheter er generelt lav. Samtidig er vi i en bransje med noe høyere risiko enn andre bransjer – fortrinnsvis knyttet til bruk av underleverandører og innkjøp av materialer som er produsert i land med særskilt høy risiko. Vi gjennomfører kontroller hos leverandører for å sikre at de ansatte har anstendige arbeidsforhold, vi gjennomfører også prekvalifisering før kontraktsinngåelse.

Vi har et stort antall leverandører og alle vil bli evaluert. I første omgang prioriterer vi å evaluere de som kan ha risiko for sosial dumping av ansatte, og basert på i hvor stor grad vi benytter oss av leverandøren.

Vurdering av korrupsjonsrisiko

Vi vurderer risikoen for korrupsjon som størst i grensesnittet mellom leverandører og underentreprenører, samt mellom Kronsteingruppen og nåværende eller potensielle kunder. Vi har vår virksomhet i Norge, med noen leverandører i andre skandinaviske land og risikoen vurderes som lik. Vurderingen er gjort på et overordnet nivå, vi har ikke gjort egne analyser, men benytter informasjon fra bransjeforeninger. Vi prioriterer å jobbe med egne interne prosesser for å redusere risikoen ytterligere.

Alle nyansatte får opplæring i, og gjennomgang av våre etiske retningslinjer der anti-korrupsjon inngår. Alle nyansatte gjennomførte opplæringen i 2023. Vi arbeider med å videreutvikle et e-læringsprogram som skal sikre kontinuerlig fokus og opplæring internt. Vi arbeider med å implementere Kronsteingruppens etiske retningslinjer for leverandører i alle avtaler. Kronsteingruppen har ingen bekreftede tilfeller av korrupsjon i 2023.

Etterlevelse av regelverk

Vi etterlever lovverk og er opptatt av å følge beste praksis. I 2024 hadde vi ingen brudd på regelverket tilknyttet miljø og antikorrupsjon.

Samfunnsansvar

Det er viktig for Kronsteingruppen å bidra til mest mulig lokal verdiskaping. Våre underentreprenører blir valgt basert på fri konkurranse og gitte kriterier i tilbudene. Det er svært ønskelig for oss å ha tilgang på kvalifiserte lokale underentreprenører og andre leverandører. Med lokale leverandører menes aktører som har sin virksomhet i de samme områdene som oss, eller i nærheten av våre områder. Vi fører per i dag ikke statistikk på hvor stor andel av våre leverandører som kan defineres som lokale.

Kronstein Eiendom utvikler og selger boligprosjekter. Statistikk viser at vi blir færre og færre i hver bolig. Flere bor alene, og nasjonale tall viser at flere føler seg ensomme og at de savner et fellesskap. Derfor fokuserer vi på sosial bærekraft i våre prosjekter, ved å legge til rette for at naboene skal bli kjent med hverandre. Dette gjør vi gjennom å etablere gode fellesområder samt å benytte en egen “nabolagsapp” hvor de kan kommunisere med hverandre. I starten bistår vi også med å arrangere sosiale arrangementer som vi håper beboerne selv fortsetter med når de er veletablert.

Gjennom lokal verdiskaping sikrer vi arbeidsplasser og spennende jobber som bidrar til at folk ønsker å bosette seg her. I dagens arbeidsmarked er det likevel ikke nok å tilby attraktive jobber, som lokalsamfunn må vi sørge for at det skjer noe etter klokka fire for å sikre at folk vil bosette seg her – og bli værende.

- Kronsteingruppen var en av initiativtakerne til Look North Trainee nå blir utvidet fra Vesterålen og Lofoten til Harstadregionen.
- Kronsteingruppen bidrar hvert år med sponsmidler til lokale idrettslag og andre tiltak som kan bidra til å skape aktivitet i vårt lokalsamfunn – både for barn, unge og voksne
- Bygge boliger som gjør det enklere å for både oss og andre arbeidsgivere å tilby bosted til sine medarbeidere
- Gjøre investeringer i lokalt næringsliv bidrar til lokal verdiskaping

GRI INDEX

GRI indeks

GRI 2 Generelle opplysninger 2021

GRI-standard	Beskrivelse	Side	Utelatelser	Kommentar	GRI sektor-referanse
1. Organisasjonen og dens rapporteringspraksiser					
2-1	Organisasjonsdetaljer	8			
2-2	Enheter inkludert i organisasjonens bærekraftsrapportering	8			
2-3	Rapporteringsperiode, frekvens og kontaktpunkt	4			
2-4	Gjentagelse av informasjon	4			
2-5	Ekstern attestasjon	4			
2. Aktiviteter og ansatte					
2-6	Aktiviteter, verdikjede og andre forretningsforbindelser	11			
2-7	Ansatte	10, 34			
2-8	Arbeidere som ikke er ansatte	33			
3. Virksomhetsstyring					
2-9	Styringsstruktur og sammensetning	13			
2-10	Nominering og utvelgelse av høyeste styringsorgan	13		Se årsberetningen for ytterligere informasjon om sammensetningen	
2-11	Leder for det øverste styringsorganet	13			
2-12	Rollen til det øverste styringsorganet i å føre tilsyn med håndteringen av påvirkninger	13			
2-13	Delegering av ansvar for å håndtere påvirkninger	13			
2-14	Rollen til det øverste styringsorganet i bærekraftsrapporteringen	13			
2-15	Interessekonflikter	13			
2-16	Kommunikasjon av kritiske bekymringer	13, 14			
2-17	Kollektiv kunnskap hos det høyeste styringsorgan	13			
2-18	Evaluering av ytelsen til høyeste styringsorgan	13			
2-19	Godtgjørelsespolitikk	13			
2-20	Prosess for å fastsette godtgjørelse	13			
2-21	Årlig total kompensasjonsgrad	34			
4. Strategi, retningslinjer og praksiser					
2-22	Erklæring om bærekraftig utvikling strategi fra øverste beslutningstaker	5			
2-23	Forpliktelser til retningslinjer	5, 13, 14, 34			
2-24	Innbygging av forpliktelser til retningslinjer	5, 13			
2-25	Prosesser for å utbedre negativ innvirkning	7, 14, 16, 21, 23, 27, 30, 34, 38, 42			
2-26	Mekanismer for å søke råd og vekke bekymring	13, 14			
2-27	Overholdelse av lover og forskrifter	13, 14, 43			
2-28	Medlemsforeninger	11			
5. Interessentengasjement					
2-29	Tilnærming til interessentengasjement	14, 16			
2-30	Tariffavtaler	33			

GRI 3 Vesentlige temaer 2021

GRI-standard	Beskrivelse	Side	Utelatelser	Kommentar	GRI sektor-referanse
3-1	Proessen for å bestemme vesentlige temaer	14, 16			
3-2	Liste over vesentlige temaer	17			

Fremtid

Sertifisering

GRI-standard	Beskrivelse	Side	Utelatelser	Kommentar	GRI sektor-referanse
GRI 3-3 Vesentlige temaer					
3-3	Ledelsen av vesentlige tema	20			

Klimagassutslipp

GRI-standard	Beskrivelse	Side	Utelatelser	Kommentar	GRI sektor-referanse
GRI 3-3 Vesentlige temaer					
3-3	Ledelsen av vesentlige tema	20, 21			
GRI 305 utslipp					
305-1	Direkte klimagassutslipp (Scope 1)	24, 25			
305-2	Indirekte klimagassutslipp fra energiforbruk (Scope 2)	24, 25			
305-3	Andre indirekte klimagassutslipp (Scope 3)	24, 25			
305-4	CO2 utslippsintensitet	24, 25			

Energiforbruk og elektrifisering

GRI-standard	Beskrivelse	Side	Utelatelser	Kommentar	GRI sektor-referanse
GRI 3-3 Vesentlige temaer					
3-3	Ledelsen av vesentlige tema	20			
GRI 302 Energi					
302-1	Energiforbruk i organisasjonen	27	Ikke datagrunnlag for å svare ut c) ii, iii., iv.	Kronsteingruppen selger ikke energi	
302-3	Energiintensitet	27		Energiforbruk	
302-4	Reduksjon av energiforbruk	27		Energiforbruk	

Folk er alt

Utvikling av ansatte

GRI-standard	Beskrivelse	Side	Utelatelser	Kommentar	GRI sektor-referanse
GRI 3-3 Vesentlige temaer					
3-3	Ledelsen av vesentlige tema	30, 31			
GRI 404 Trening og utdanning					
404-1	Gjennomsnittlig antall timer trening per år per ansatt		Ikke datagrunnlag for å svare ut	Vi fører ikke statistikk	
404-2	Programmer for ansattes kompetanseheving og omstilling	31, 33, 34		Har obligatoriske kurs	
404-3	Andel ansatte som får regelmessige prestasjons- og karriereutviklingsvurderinger	31			

Helse og sikkerhet

GRI-standard	Beskrivelse	Side	Utelatelser	Kommentar	GRI sektor-referanse
GRI 3-3 Vesentlige temaer					
3-3	Ledelsen av vesentlige tema	30			
GRI 403 Arbeidshelse og sikkerhet					
403-1	Styringssystem for arbeidsmiljø og sikkerhet	36			
403-2	Prosess for å identifisere farer, vurdere risiko og undersøke hendelser	36, 37			
403-3	Bedriftshelsetjenester	37			
403-4	Arbeidstakeres medvirkning og kommunikasjon om helse og sikkerhet på arbeidsplassen	37			
403-5	Arbeidstakere opplæring om helse og sikkerhet på arbeidsplassen	37			
403-6	Fremme arbeidstakeres helse	37			
403-7	Forebygging og reduksjon av HMS-påvirkninger hos tredjeparter	37			
403-8	Ansatte og innleide som dekkes av HMS-styringssystemet	36, 37			
403-9	Arbeidsrelaterte skader	37			
GRI 416 Kunders helse og sikkerhet					
416-1	Hendelser			Ingen rapporterte hendelser	
416-2	Hendelser			Ingen rapporterte hendelser	

Samhold, mangfold og likestilling

GRI-standard	Beskrivelse	Side	Utelatelser	Kommentar	GRI sektor-referanse
GRI 3-3 Vesentlige temaer					
3-3	Ledelsen av vesentlige tema	30, 38			
GRI 405 Mangfold og like muligheter					
405-1	Mangfold i styringsorganer og blant ansatte	10, 13, 38			
405-2	Lønn og godtgjørelse for kvinner og menn	38			
GRI 406 Ikke diskriminering					
406-1	Hendelser av diskriminering; konsekvenser og oppfølging	38			

Samfunnsbygger

Materialer og avfall

GRI-standard	Beskrivelse	Side	Utelatelser	Kommentar	GRI sektor-referanse
GRI 3-3 Vesentlige temaer					
3-3	Ledelsen av vesentlige tema	42			
GRI 301 Materialer					
301-1	Volum (vekt) som brukes til å produsere konsernets produkter og tjenester (ikke-fornybare og fornybare)		Ikke datagrunnlag for å svare ut		
301-2	Hvor stor andel av materialene som brukes er resirkulert.		Ikke datagrunnlag for å svare ut		
301-3	Materialer som er gjenvunnet		Ikke datagrunnlag for å svare ut		
GRI 306 Avfall					
306-1	Avfallsgenerering og avfallsrelaterte påvirkninger av betydelig omfang	43			
306-2	Håndtering av avfallsrelaterte påvirkninger av betydelig omfang	43			
306-3	Genererte avfallsmengder	40, 41			

Innovasjon og nye løsninger

GRI-standard	Beskrivelse	Side	Utelatelser	Kommentar	GRI sektor-referanse
GRI 3-3 Vesentlige temaer					
3-3	Ledelsen av vesentlige tema	42			
GRI 203 Indirekte økonomiske påvirkninger					
203-1	Investering i infrastruktur og støttemidler	43			

Leverandørkrav og samfunnsansvar

GRI-standard	Beskrivelse	Side	Utelatelser	Kommentar	GRI sektor-referanse
GRI 3-3 Vesentlige temaer					
3-3	Ledelsen av vesentlige tema	42			
GRI 201 Økonomisk prestasjon					
201-1	Direkte økonomisk verdi generert og distribuert			Se årsberetningen	
GRI 203 Indirekte økonomiske påvirkninger					
203-1	Investering i infrastruktur og støttemidler	43			
203-2	Betydelige indirekte konsekvenser		Ikke datagrunnlag for å svare ut		
GRI 204 Innkjøpspraksis					
204-1	Andel av utgifter til lokale leverandører		Ikke datagrunnlag for å svare ut		
GRI 205 Anti-korrupsjon					
205-1	Deler av virksomheten som er vurdert opp mot korrupsjonsrisiko	43			
205-2	Kommunikasjon og opplæring om anti-korrupsjon	43			
205-3	Bekreftede tilfeller av korrupsjon og tiltak iverksatt	43			
GRI 308 Leverandørvurderinger etter miljøkriterier					
308-1	Nye leverandører som har blitt vurdert opp mot miljøkrav		Ikke datagrunnlag for å svare ut		
GRI 413 Lokalmiljø					
413-1	Operasjoner med lokalsamfunnsengasjement, konsekvensanalyser og utviklingsprogrammer	42, 43			
GRI 414 Leverandørvurderinger etter sosiale kriterier					
414-1	Nye leverandører som ble vurdert opp mot sosiale kriterier	43	Ikke datagrunnlag for å svare fullt ut		

